

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: dr. Brájjer Lajos.

Felelős szerkesztő: Somfai János.

Kiadóhivatal:
Nagybecskerek Zápolya-
utca 1. hová a lap szel-
lemi részét illető min-
den közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:
Meitz Fer. Pál könyv-
nyomdája Nagybecske-
rek, Zápolya-u. 1. hová
a hirdetések, előfizetések
és a lap szétküldésére
vonatkozó felszólalások
intézendők. Telefon 21.

Előfizetési árak:
Egész évre — — — 32— K
Félévre — — — — 16— K
Negyedévre — — — 8—
Egy óra — — — — 270
Egyes szám ára 10 fillér.

Hirdetéseket
a kiadóhivatal veszi fel.
Azonkívül az összes hi-
vatali és detési irodák...
Megjelenik vasár- és
ünneppnapok kivételével
mindennap d. u. 5 órakor.

Nagybecskerek, 1917.

XLVI. évfolyam, 21. szám.

Péntek, január 26.

LEGUJABB.

— Saját tudósítónk cenzurázott távlati jelentésel. —

Az entente februárra döntő akciót vár.

Az entente Oroszország és Olaszország elleni támadástól tart. Wilson üzenete. — Angol államférfi Wilson üzenetéről. — A németek rigai győzelme. — A képviselőház ülése.

Az entente Oroszország és Olaszország elleni támadástól tart.

Budapest, jan. 25. Luganoból sürgönyzik:

A Secolo valószínűnek tartja, hogy a központiak februárban kísérletet tesznek döntő akcióra Oroszországgal szemben. Azt mondja azonban, hogy döntő sikerre nem lehet kilátásuk, mert hat hónappal rövidebb idő alatt Szentpétervárt lehetetlen elérni, Oroszország többi fontos pontjai pedig még messzebbre vannak.

Csak Oroszország belső helyzete kelthet az ellenségben reményt, hogy Oroszország gyorsan összeomlik. Ez azonban tulságos korai lenne.

Valószínű, hogy az entente egységes frontjának mintájára az ellenség is közös erőfeszítést fog kifejteni még valamelyik ellenfelük ellen és pedig nem lehetetlen, hogy Olaszország ellen. De Olaszország legyürése még sem lenne a háborúra döntő. Olaszország legutóbb három hónapig képes ellentállani, addig Franciaország és Anglia közbe tudna lépni.

Fel kell készülnünk tehát — mondja a lap — **leghevesebb támadásra, ami bizonyára rettenetes lesz, de pánikról félelemről nincs szó.**

Legvalószínűbb, hogy az ellenség főtámadása a nyugati fronton lesz és egyidőben nagy támadás lesz Olaszországban. Keleten viszont defenzívában maradnak.

Wilson üzenete.

Budapest, jan. 26. Washingtonból sürgönyzik:

Cumming szenator indítványát, hogy Wilson üzenetéről részletes vitát kezdjenek, a szenátus elvetette.

Angol államférfi Wilson jegyzékéről és a békéről.

Budapest, jan. 26. Londonból sürgönyzik: A Reutter ügynökség jelenti: Bonar Law egy gyűlésen Wilson jegyzékéről a következőket mondotta:

— Wilson beszéde nyit beszéd. Helyes volna, ha a szövetség minden tagja hasonló nyíltsággal szólna, Semleges állam fejének, bármi legyen is a magánvéleménye, kell, hogy semleges

magatartást tanúsítson. Amerika nagyon távol áll, mi pedig közvetlen közepén állunk a háboru borzalmainak.

— A jelen háboruban a főkérdés a jog és az igazság között való különbség, Wilson célja, hogy a békét mielőbb elérje és azt a jövőben biztosítsa. Ez a mi célunk is. Reméljük, hogy elérkezik az ideje annak, amikor a világ összes nemzetei ugynevezett rendőrszerpepet fognak játszani, akik a közösség nyugalmaról gondoskodnak.

— Ama kérdés megítélésénél, vajjon a békét Wilson javaslatával elérhetjük-e, most lehetetlen megállapítanunk. A németek ajánlatát, hogy tárgyalásokba kezdjünk, visszautasítottuk. **Nem hódító kedvből, sem azért mert győzelemért szomjuhoznánk, hanem visszautasítottuk azért, mert most kötendő béke olyan volna, amely német győzelmen alapulna.** Ilyenképpen a német katonai gépezet épségben maradna, mi pedig a sikerhez vezető fél uton az ellenség bekerítése előtt állva maradnánk.

— Célunk ugyanaz, ami Wilsoné. **Ami népeink szíve is békéért áhitozik.** Mi olyan békéért imádkozunk, amely jó állapotban visszahozza nekünk azokat, akik csatáinkat vívják és akik a harcokban meghaltak, életüket nem adták oda hiába.

A németek rigai győzelme.

Budapest, jan. 26. Berlinből sürgönyzik: A német nagyvezérkar január 25-iki esti jelentése így szól:

A Maas nyugati partján élénk harci tevékenység. A Mort Homme-magaslaton s a nyugati front többi részein semmi jelentős esemény.

Keleten csapataink az Aa-folyó mindkét partján előrehaladást tettek.

A Wolf-ügynökség jelenti:

Rigától délnyugatra január elején megindított orosz offenzívára rövidesen megérkezett a németek hatalmas ellenlökése. Huszonharmadikán a németek az Aa folyó mindkét partján rövid tüzelőkészítés után tíz kilométer széles arcvonalon támadást kezdtek. Az ellenség mindkét szárnyán már délben sikereink voltak. Délután újabb tüzérségi előkészítés után a centrumban döntően előre törtünk. Csapataink néhol térdig gázolták a Tizul mocsaraiban. Estére három kilométernyi terepet nyertünk. Egy orosz tábort körülzártunk, majd szétvertük őket és száz foglyot ejtettünk.

A foglyok elmondották, hogy az orosz tábor parancsnokát utasították a visszavonulásra, a parancsnok azonban ennek dacára nem vonult vissza. Amikor az oroszok látták, hogy körül vannak zárva, **lelőtték a parancsnokukat.**

Huszonnegyedikén már ezerszáz foglyunk volt és tizenhárom gépfegyvert zsákmányoltunk. Csapataink ezen a napon az Aa-folyótól nyugatra is jelentősen előrehaladtak.

Az oroszok veszteségének nagysága kiderül a foglyok ama vallomásaiból, hogy **nehány ezred háromezerfőnyi emberéből alig maradt ötszáz.** A többi elesett, megsebesült vagy fogságunkba került. A nagyszerűen kiépített orosz állások pedig kitűnő védelmet nyújtottak az ellenségnek.

Huszonötödikiég **ezerehátszáz foglyunk s tizenhárom gépfegyver zsákmányunk volt.**

Az orosz forradalmárok munkában.

Budapest, jan. 26. Bernből sürgönyzik:

Az orosz szociálforradalmárok Svájcban székelő központi bizottsága e hó 29 ikére értekezletre hívta össze a Svájcban tartozkodó orosz forradalmárokat. Az értekezleten meg akarják beszélni, hogyan készítsék elő a tavaszi offenzívával párhuzamosan a **nagy orosz forradalmat.**

A leigázott görögország.

Budapest, jan. 26. A Havas-ügynökség jelenti Athénből:

A görög kormány tegnap hivatalos irást adott át, amelyben a szövetséges kormányok ultimátuma alapján bocsánatot kérő nyilatkozatot tesz Franciaország, Anglia és Olaszország követinek a december elsején történt zavarásokért. A szövetségesek zászlói előtt való ünnepies tisztelgés szombaton megy végbe.

A japán képviselőház feloszlata.

Budapest, jan. 26. A Reutter-ügynökségnek jelenti Tokióból:

A császár feloszlatta a japán képviselőházat.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 26. A képviselőház ma délelőtt 11 órakor ülést tartott, a melyen napirend előtt Simonsits Elemér alelnök bejelentette, hogy a központiak parlamenti elnökei Berlinben jártak, amikor a német császár is fogadta őket. Büszkességgel tesz jelentést a rokonszenves közhangulatról, a palástolhadan elismerésről, a melylyel Németországban találkozott.

Ezután áttértek a napirendre.

„Legujabb“ hireink folytatása a negyedik oldalon van.

A szurony a háboruban.

— jan. 25.

Most, amikor egy méreteiben szélsőséges, hatalmas világháborúnak személyesen szerzett gazdag és hasznos tapasztalataival rendelkezünk, most tudjuk csak igazán méltányolni a szurony nagy értékét.

A szurony körülbelül már négyszáz éves fegyver. Először valószínűleg a hollandusok alkalmazták a XV. században. Hossza kezdetben nagyobb volt. Használat céljából a puska csőbe lett erősítve, később, hogy a tüzelést ne akadályozza, kívülről helyezték rá. Elnevezését bayonette a francia Bayone várostól nyerte, ahol XIV. Lajos idejében szuronygyár volt.

Rége óta a kard mint fő harceszköz szerepelt. A löfegyverek tökéletesedésével mindinkább háttérbe szorult. Sőt az újabbkori hadviselésben majdnem végleg elejtették. Épp az orosz tartott ki mellette híven. A szurony okozta veszteségek ez időben alig tettek ki 1%-ot. Egyedül az 1859-iki hadjáratban idéztek elő a szálfegyverek 17% veszteséget.

A modern és legújabb háborúkban a gyors tüzelő fegyverek pusztító hatása mellett a szurony ismét előtérbe került. Az orosz-japán háború a szurony régi tekintélyét visszaadta. Az oroszoknak állásukban való szívós kitartása arra kényszerítette a fürge japánokat, hogy a golyó elvégzett munkája után szuronyal szedjék ki őket kedvelt fedezékeik mélyéből. Később az orosz, hogy veszteségeit csökkentse, a közelgő japánokkal szemben ellentámadásba ment át, ami elől a leleményes japánok kitértek és tartalékaikkal a legerősebb tüzet zudították rájuk. Érdekes, hogy a kis termetű japánok kezítésében mindig legyőzték a nagy növésű oroszokat. Dávid megverte Góliátot. Evvel is bebizonyították, a lelki erő mindenkor legyőri a testi erőt. Hogy az oroszok szuronytámadásai nem sikerültek, ennek jellegzetes gyávaságuk mellett az is volt az oka, hogy hatástalan tüzelésükkel nem bírták a rohamot kellően előkészíteni. Hogy a hadjáratban csak 20-22% volt a veszteségük, annak köszönhető, hogy mindenkor jó állásban voltak.

A balkáni háboruban a szurony szintén nagy alkalmazásban részesült: hegyi harcokban a természetes védbástyákat képező hegyormokról, amelyeket még mesterséges akadályokkal erősítettek meg, csak a hegyes szuronyal lehetett az odatapadt ellenfelet lesöpreni. Az ilyen állásban levő ellenség ellen intézett támadás végső fázisát: a szuronyrohamot csak az a csapat hajthatja sikeresen végre, amelynek nemes lelkesedés, magas katonai erények adnak természetfölötti erőt.

A most zajló nagy küzdelemben, amelyet a technika harcának is nevezhetünk, nem mulik el egy ütközet, ahol a szurony vérmunkáját ne végezné. Hiába a képzeletet felülmuló minden modern fegyver; a kegyelemdöfést csak az öreg szurony adja meg.

Katonai Gyakorlati Szabályzatunk a szuronyvívásban való alapos kiképzést élenként hangsúlyozta. Derék csapatainknak ez irányban nyert békeiskolázása ime fényesen bevált. Ott nyerték azt a vállalkozó kedvet és önbizalmat, amely erényük most a dicsőség fényes útját járta be és a győzelem babérodóit aratja le a harcoknak most már hófödte mezején.

A Katonai Gyakorlati Szabályzat lakonikus rövidséggel szinte költői lendülettel és katonai megértéssel festi le a szurony használatának megfizethetlen értékét. A gyalogság

tüzévet leküzdi az ellenséget, szuronyával pedig végső ellenállását törli meg. A jó gyalogságnak a szuronyharcra, mint legvégső eszközzel mindig számolnia kell, mert a döntésben gyakran csak szuronyharcra lehet megtörni. Ez a fegyver derék honvéd kezében, ki a szurony használatában való biztossága és ügyessége tudatában keresi a kezítését, úgy a támadásnál, mint a védelemben határos lesz, sőt gyakran előidézi a döntést. . . . Rohamnál a még helyt álló ellenség állásába elszánt fátummal behatolunk és szuronyal megsemmisítjük. . . . Végül így lelkesít: Kezítésében: aki helyét elhagyja, legyőzött. . . .

A szuronyharc a nyílt támadás és védelem mellett főleg a következő esetekben érvényesül önállóan, avagy rövid tüzzel kapcsolatban: közeli, meglepő összeütközésnél, sűrűn fedett terepen, ködben, sötétségben, éjjeli vállalatoknál, erdő és helység-harcban.

A szuronyviadal a legdrámaibb színjelenet a harci élethől. A hőmből ágyuk, a puskák sok ezrei elnémulnak, hogy felváltva őket emberpusztító hatásában a testbeszaladó szurony. . . . Az életösztön emberfeletti erejével törnek egymásra kikelt arcú harcosok. . . . Pirosra festett vérmező. . . . Itt-ott egy elhaló feljajdulás, halk hörgés. . . . Az élet elkecseregett birkózása a kegyetlen halállal. . . . Szörnyűségben is megkapó látvány.

Most, amikor már annyi szuronyrohamot átélünk, nagyon is feltudjuk fogni annak erkölcsi és fizikai rettenetes, de mindenkor győzelmet biztosító hatását.

Bodó János.

HIREK.

— **Hivatalos jelentések január hó 25-ikéről.** A miniszterelnökség sajtóosztályától a következő hivatalos jelentéseket kaptuk a harctéri eseményekről:

Hőfer jelentései:

Keleti harctér:

Terstyánszky vezérezredes hadseregének egy német rohamcsapat sikeres vállalkozást hajtott végre. Egyébként a keleti harcvonalon, a Pripjattól délre sehohsem volt nagyobb harci tevékenység.

Olasz és délkeleti harctér:

Változatlan.

A német nagyfőhadiszállás jelentései:

Nyugati harctér:

Rupprecht trónörökös hadserege: Artoisban az Ancre és Somme között és az Aisne-arcvonal mentén a tüzérségi és aknavető tevékenység időnkint fokozódott. Felderítő osztagok az állások előterében sokszor összeütköztek. Berrin Bactól délkeletre, Reimstől északnyugatra porosz és szász rohamcsapatok behatoltak a francia árkokba és elkecseregett harc után egy tiszttel, 30 főnyi legénységgel és két gépfegyverrel tértek vissza. A trónörökös hadserege: Combrés-magaslaton egy hannoveri tartalékezred két felderítőjének elszánt rajtaütéssel sikerült a számára névze háromszoros túlerőben lévő francia őrsöt legyőznie és egy gépfegyverrel vonalainkba visszatérnie. A Vogézekben Pilsenfürsten meghiusult egy francia portyázó osztag előretörése. Tiszta időjárás kedvezett a kölcsönös repülőtevékenységnek.

Keleti harctér:

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege: A két oldalon támadásainkkal tíz kilométer szélességben elfoglaltunk több erdő állást, miközben 14 tiszttel, 1700 főnyi legénységet elfogtunk, 23 gépfegyvert zsákmányoltunk. Odasiető tartalékok erős

ellentámadásai nem tudták előrehaladásunkat akadályozni. Lucktól nyugatra rajnai ezredek rohamcsapatai betörték a Szemerynki falu állásába s 14 foglyot hoztak vissza.

József főherceg vezérezredes harcvonala: Hóval fedett hegységben portyázó osztagok ütközői és szórványosan erős tüzérségi tűz ismétlődnek minden nap. Ocsinu- és Putna-völgy között az ellenség 50 emberét elfogtuk.

Mackensen vezértábornagy hadseregarcvonalala: A román sikságon erős hidegben általában nyugalom volt. A Duna mentén egyik partról a másikra ágyutüzelés s előőrsi csatározások.

Macedon arcvonal:

A Cserna-hajlásban tüzérségi rajtaütések. A Struma sikságon jelentőség nélküli ütköztek. — Ludendorff.

— **Katonai kitüntetések.** A király megparancsolta, hogy dr. Wolsegger Farkas 29. gy. ezredbeli ezredorvosnak az ellenséggel szemben tanúsított kitünő és önfeláldozó szolgálataiért a legfelső dicséret elismerés utólag, továbbá, hogy Reiter Sándor 29. gy. ezredbeli tart. hadnagynak az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a legfelső dicséret elismerés tudtul adassék.

Ugyancsak legfelső dicséret elismerésben részesültek Herczeg István 5. h. gy. ezredbeli főhadnagy és Gajdos József dr. 5. h. gy. e. tart. hadnagy.

Ferenz Salvator főherceg, a magyar korona országai Vöröskereszt egyletének védnökhelyettese, Pintér Sándor 29. gy. ezredbeli főhadnagynak a Vöröskereszt II.-oszt. tiszteletjelvényét adományozta.

— **Az Anya- és Gyermekevődőbizottság közgyűlése.** A nagybecskereki Anya- és Gyermekevődőbizottság vasárnap, január 28-án d. e. fél 12 órakor tartja évi közgyűlését dr. Dellimánics Lajosné elnökle alatt a kultúregylet ingyenes olvasóhelyiségében (Váraljai-utca 9. szám).

— **Köszönet.** A Szociális Misszió gyermek-népkönyvháza következő adományokat vettük: Többen megnevezés nélkül 50 K, N. N. urnő 20 K. Egy jószívű társaság a kistörsdéből 19 kor., özv. Heufeléné Nyiregyházaról 5 korona. Kónya Ferenc három kiló zsirt és 20 pár gyermekházipót küldött. Felsorolt adományokért hálás köszönetet mond az egyesület elnöksége.

— **A 18 éves népfölkelők sorozása.** Az 1899. évben született népfölkelésre kötelezett ifjak sorozási napjait Torontálvármegyében a következőleg állapították meg:

Alibunári járás: jan. 29.

Antalfalvai járás: febr. 7., 8., 9.

Bánlakai járás: jan. 31.

Csenei járás: febr. 1., 3.

Módosi járás: febr. 5.

Nagybecskereki járás: febr. 6., 7., 8.

Nagybecskerek város: febr. 5., 6.

Nagykikindai járás: febr. 9., 10.

Nagykikinda város: febr. 8.

Nagyszentmiklósi járás: 29., 30.

Párdányi járás: febr. 3.

Perjámosi járás: febr. 5., 6.

Pancsovai járás: jan. 30., 31. febr. 1.

Törökbecsei járás: febr. 3., 5., 6.

Törökkanizsai járás: febr. 2., 3., 4.

Zsombolyai járás: jan. 31. febr. 1.

— **Meghívás.** A nagybecskereki patronage-egyesület január hó 29-én, hétfőn délután 4 órakor a kir. törvényszék tanácstermében (I. emelet, 50. ajtó) választmányi ülést tart, amelyre a választmány tagjait ez uton meghívom. Dr. Kovács Rókus egyesületi elnök.

— **Egy nagy amerikai film a Városi Mozi** holnapi és holnaputáni műsorának érdekessége. A rózsafűzér (a loowoodi szent) a címe ennek a szenzációs amerikai filmnek, amely egy érdekes fordulatokban gazdag regényes történetet tartalmaz. A főszerepet Amerika legszebb és leghíresebb filmművésznője Kathlyn Williams játssza, aki már sok sikert és nagy tet-

Telefon 330.

VÁROSI MOZI A VÁROSI SZÍNHÁZBAN

Telefon 330.

Szombaton, január 27-én 3 előadás: 5, 7 és 9 órakor; vasárnap, jan. 28-án 4 előadás: 3, 5, 7 és 9 órakor, rendes helyárak mellett.

Rózsafűzér (A loowoodi szent).

Egy regényes élet története 5 felvonásban. A főszerepben Amerika legbájosabb filmművésznője Miss Kathlyn Williams.

Csak két napon keresztül lesz bemutatva.

Az összes előadásokat művészi szalonzene kíséri.

szési aratott alakításával. A műsor többi számai is érdekesek és változatosak.

— **Élelmiszerhiány Svédországban.** Anglia blokádjá sulyosan érinti a semleges államokat is, sajtójuk mindennap új példákkel bizonyítja ezt. A semleges államok éppúgy küzdenek az élelmiszerek és a legszükségesebb használati cikkek hiányával, mint mi és leküzdésére a mieinkhez hasonló rendszabályokhoz, a kontingentáláshoz stb. voltak kénytelenek folyamodni. Kézzelfoghatóan illusztrálja ezt egy levél, amelyet egy Stockholmban élő lengyel írt Krakóban lakó nagynénjének. E levélben egyebek közt a következőket olvassuk:

„Minekünk itt, a semleges Svédországban nincsen jobboldogunk, mint nektek, akik a háborúval küzdötök. Vajat és tejet már három hete nem láttam. A teát cukor nélkül kell innom. A szacharin oly drága, hogy szegény ember nem is jut hozzá. Cukrot és buzalisztet csak jegy ellenében kapni és csak kis mennyiségben. Fehér sütemény sincs már. Az egész országban csak egyfajta kenyeret sütenek és ezt is csak jegy ellenében adják ki.”

Ezt az állapotot Anglia idézte elő, amely a zárlattal Svédországot meg akarja puhítani, hogy engedékenyebb legyen az angol kívánásokkal szemben, elsősorban, ami ágyuknak és municiónak svéd területen való átszállítását illeti. De a svédek nem fognak beleegyezni semmibe, ami semlegességüket csak a legcsekélyebb mértékben is érintené. Inkább ösztöndíjjal szorítják a deréksziját, sőt inkább éheznek, de nem követnek el becstelenséget.

— **Könyveket a harctérre! Küldjünk könyveket és folyóiratokat a harctérre. A könyveket és folyóiratokat a Torontál-megyei Közművelődési Egyesület készségegel továbbítja.**

— **Adakozzunk az elesett hősök özvegyei és árvái javára! Hadsegélyező Hivatal főpénztára. Képviselőház.**

TAJÉKOZTATÓ.

Az ingyenes olvasóhelyiség és közkönyvtár nyitva van minden nap délután 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon délután 2 órától este 10-ig. Könyvtárra vasárnap szerda, péntek délután 5-7 óráig.

Városi ingyenes népkönyvtár. A volt eszküztársági épületben. Nyitva naponként reggel 8-tól délután 2 óráig.

A „Magyarországi munkások rokkant- és nyugdíjjele” nagybeeskereki fiókja minden hétfő 1-je és 15-ike után eső vasárnapján fogadja a befizetéseket az Ellmer-féle helyiségben délután 2-5 óráig. — A beiratások szintén ott eszközölhetők.

Irodalom.

— **A Politikai Hetiszemle** című politikai, közgazdasági és társadalmi hetilap legújabb száma a következő tartalommal jelent meg. A békeakadályok elhárításáról. Irta: Székely Sámuel. — **A politikai helyzet.** — A háború. Irta: sz. s. — **Közgazdaság.** Az állami jövedelem szaporítása. Irta: (A) — **Társadalom.** A nemzet újabb erőfeszítése. Irta: Örs. — **A hétről.** A királyi kintézetek. — **Parlament** elnökök Berlinben. — **A lengyel államtanács** látogatása. — **Hirdetések**

— **Rókané komámasszony családfantaságairól** sok vidám, kellemes mesét mondott el már Benedek Elek, most regénybe foglalja mulatságos mesterkedéseit képes gyermeklapjában, a **Jó Pajtás**-ban. A magyar gyermekek e kedves újságjának legújabb, január 21-iki számában ezenkívül találunk egy szép volhyniai történetet, Cserny Rózsától elbeszélést, verset (képpel) Várady Antaltól a kis trónörököséről, érdekes Kis Krónika rovatot, cikket Schöpfung Aladártól, tarka mesét, sok szép képet. A rejtvények, szerkesztői üzenetek teszik teljessé a szám gazdag tartalmát.

A **Jó Pajtás**-t a **Franklin-Társulat** adja ki; előfizetési ára negyedévre 3 korona, fél évre 6 korona, egész évre 12 korona. Egyes szám ára 20 fillér. Előfizetéseket elfogad és mutatóványszámokat küld a „Jó Pajtás” kiadóhivatala, Budapest, IV. Egyetem-utca 4.

Buvárhajóharc és hajóépítés.

— jan. 26.

Mint minden esztendőben, úgy az idén is megjelent a „Lloyds Lisiben” az elmúlt év hajóépítési statisztikája. Ez a statisztika annál érdekesebb, mert megfelel arra a kérdésre, mily mértékben tudják az angol hajógyárak helyrehozni a kárt, amit a buvárhajók az angol hajózásnak okoznak. Egy futó pillantás a statisztikára meggyőző arról, hogy nem igen tudják. 1916-ban Angliában összesen 412 kereskedelmi hajót bocsátottak vízre, 582.000 regisztertonna rakodótérfogattal, ezzel szemben 1915-ben 517 hajót bocsátottak vízre 649.000 tonnával, 1914-ben 1294 hajót 1.722.000 tonnával és 1913-ban 1424 hajót 1.977.000 tonnával. Hogy ez a hatalmas csökkenés kizárólag a munkáshiányra vezethető-e vissza, vagy pedig arra, hogy ugyanakkor több hadihajót építettek és több hajót a szövetséges államok számára, azt nem lehet eldönteni, mert ezek a hajókat a főntébbi jegyzékben nem szerepelnek. Az angol kereskedelmi tengerészet 1916-ban csak 582.000, 1915-ben csak 649.000 tonnányi új hajóút nyert, ez bizonyos. Az ellenség hajóvesztéséről szóló utolsó hivatalos kimutatásunk azt jelenti, hogy 1916. novemberében a központi hatalmak háborus rendszabályai következtében csak angol kereskedelmi hajó több mint 244.500 regisztertonna ürtartalmu sülyedt el, egy hónap alatt tehát az egész évi gyártásnak több mint 38%-a, egy hónap alatt annyi, amennyit csak négy és fél hónap alatt pótolhatni. A háboru eleje óta 2.794.000 tonna hajóút pusztult el, ezalatt az idő alatt, ha az 1914-i gyártásnak csak a felét vesszük, kerek két millió tonnát gyártottak. Eszerint az angol kereskedelmi flotta, azt nem is tekintve, hogy hajóinak nagy része a hadgyűminisztert szolgálja, kerek 800.000 tonnával apadt a háboru megindulása óta.

Figyelembe kell venni azt is, hogy az angol kereskedelmi flotta helyzete napról-napra rosszabbodik. Az angol hajógyárak üzemének redukciójával párhuzamosan növekedik a német tengeralattjárók tevékenysége. Mig a háboru kitörése óta az elsülyesztett angol hajók egyhavi átlaga 100.000 és az elsülyesztett ellenséges hajóké egyáltalában 130.000 regisztertonna volt, 1916 novemberében ez a szám 244.000 angol és 314.000 ellenséges elsülyesztett regisztertonnára emelkedett. 1916 novemberében azonkívül még 53 semleges hajót is süllyesztettek el, 94.000 bruttótonna tartalommal. Ha a buvárhajók tevékenysége megmarad az eddigi fokozaton, akkor ezental egy év alatt 49 millió tonna hajóút semmisülne meg a világ jelenlegi produkciójának két és félszerese.

Emellett figyelembe kell venni, hogy a világ hajógyártása az utolsó év folyamán nem csökkent, mert az Egyesült Államok és Japán igyekeztek kitölteni Anglia helyét. 1916-ban összesen 1481 hajót gyártottak 1.955.000 tonnával, mig 1915-ben csak 1665 hajót 1.67 millió tonnával; tehát a gyártás 1916-ban 280.000 tonnával fokozódott. Ebből az Egyesült Államokban gyártottak 178 hajót 554.000 tonnával (1915-ben csak 127 hajót 270.000 tonnával), Japánban 250 hajót 246.000 tonnával (1915-ben 127 hajót 98.000 tonnával). Az Egyesült Államok termelése ilyenformán megkétszereződött; körülbelül 25 hajót építettek Amerikában norvég számlára, de elsősorban mégis saját kereskedelmi flottájukat gyarapították. Japán 150%-kal többet gyártott, mint 1915-ben. Japán csakhamar fel fogja küzdeni magát az első hajóépítőállamok sorába. A német hajóépítésről Lloyd statisztikája érthetően nem tartalmaz megbízható adatokat; csak 20 hajóról összesen 81.000 tonna tartalommal ad számot. Olaszország hajóépítése 20.000-ról 60.000-ra, Svédorszáé 26.000-ról 40.000 tonnára szökött, mig Norvégiaé 61.000-ról 45.000-ra, Dániaé pedig 51.000-ról 37.000 tonnára sülyedt.

HIRDETÉSEK.

Kereskedelmi utazók mintaböröndjeinek podgyászviteldij kedvezménye megszűnik.

A m. kir. Allamvasutak Igazgatóságától vett értesítés szerint a m. kir. Allamvasutak vonalain a korábbi hirdetés szerint az 1917. évi február hó 1-ével felemelt díjakkal érvényben levő új személy- és podgyászdijszabással a mintaböröndökre engedélyezett kedvezményes díjak hatályon kívül helyeztetnek s az említett nap-tól fogva a mintaböröndök csakis a rendes podgyász szállítási díjak fizetése mellett lesznek szállíthatók.

Budapest, 1916. december hó 9-én.

A kereskedelmi főosztály:

Darvay udvari tanácsos, igazgató.

Bérbe vennék

10-15 hold szántóföldet Nagybeeskerek város határában.

Ajánlatokat Nagybeeskerek, Váraljai-utca 53. szám alá kérek. — Gaszner Ágoston.

Écskai-utca 17. sz. alatt 2 utcai és 2 udvari lakásból álló

ház eladó.

Sövebbet ugyanott. 79-31

Diósadi Bodó János honvédszázados aktuális háborus művei:

- A nemzetközi jogok a háboruban.
- I. Szárazföldi háboru . . . . . 2.— K.
- II. Tengeri háboru . . . . . 2.— K.
- A kémkedés békében és háboruban 1.— K.
- A franktirőr harc . . . . . 1.— K.
- Montenegró lak a balkáni háboruban 1.80 K
- A világháboru és a hadijog . . . . . 3.— K.

Megrendelhetők:

Minden nagyobb hazai könyvkereskedésben. Főbizományos: Toldi Lajos könyvkereskedő, Budapest, II., Fő-utca 2. szám.

PEZSGÖDUGÓT

használt, azonban nem töröttet, vesz bármily mennyiségben előzetes tudakozódás nélkül, utánvétellel, darabját 25 fillérért, használt, de jó állapotban lévő palackdugó kilóját 4 koronáért, új palackdugó kilóját 15 koronáért.

Robicsek Adolf parafadugógyára Budapest, Nefelejts-utca 15. sz.

Legujabb.

Apponyi Albert gróf a gyermekvédelem hiányosságait hangsúlyozta s fokozottabb csecsemő- és anyavédelmet tart szükségesnek. Követeli a kötelező anyabiztosítást.

Földes Béla a népesedési kérdésekkel, a munkás viszonyokkal, a munkabiztosítással s a gyermek munkával foglalkozik s az itt mutatkozó bajok orvoslását követeli.

Pető Sándor a munkásbiztosító kérdéssel foglalkozik.

Az ülés folyik

A király trónralépésének közlése.

Budapest, jan. 26. Mint felhatalosan jelentik, a király megbizta Khuen Héderváry Károly grófot, hogy a bajor és württembergi udvarral közölje trónralépését. Héderváry gróf február 15-ikén Münchenbe s onnan Stuttgartba utazik, hogy a megbízásnak eleget tegyen.

Simonsits képviselőházi alelnök német kitüntetése.

Budapest, jan. 26. A német császár Simonsits Elemér képviselőházi alelnöknek a porosz királyi vörös sasrend nagykeresztjét adományozta a csillagokkal.

A boszniai szállítási családok letartóztatása.

Budapest, január 26. A 12 milliós boszniai családokban résztvevő Radics Marko szerajevói városi tanácsnok, Gerde Ödön kormánybiztos volt szerajevói rendőrfőnököt, Fischer Vilmos, Leichner Károly vasuti fő-tisztviselőket és Deutsch Miksa bécsi gyárost letartóztatták.

HIRDETÉSEKET JUTANYOS ARÉRT KÖZÖL A „TORONTÁL” POLITIKAI NAPILAP KIADÓHIVATALA.

MEGHIVÓ.

Az Első Dóczy Hengergőzmalom mint Részvénytársaság

1917. évi február hó 10-én d. e. 9 órakor üzleti helyiségeiben

XVIII. évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak, azon megjegyzéssel, hogy az alapszabályok 17. §-a alapján csak azon részvényes élhet szavazati joggal, ki részvényeit a közgyűlés napját megelőző nap déli 12 óráig a társaság pénztárába letétbe helye i.

NAPIREND:

1. A mérleg előterjesztése, az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése a nyereség felosztása feletti határozathozatal.
2. Az igazgatóság kiegészítése.
3. A felügyelő-bizottság kiegészítése.
4. Indítványok.

Az igazgatóság.

Vagyon — Aktiva.

Mérleg-számla 1916 december hó 31-én.

Teher — Passiva.

Készpénz — Kassa	21	76	Részvénytőke — Aktienkapital	44928	—
Ingatlanok Realitáten	14500	—	Tartalékalap — Reservefond	6247	—
Malomberendezés és gép — Mühleinrichtung und Maschine	23000	—	Hitelezők — Kreditoren	7500	—
Anyag — Material	226	—	Nyereség — Reingewinn	2871	58
Áru — Ware	3998	82			
Értékpapír — Wertpapiere	19800	—			
	61546	58		61546	58

Tartozik. — Soll.

Eredmény-számla 1916 december hó 31-én.

Követel. — Haben.

Adó — Steuer	2098	77	Értékpapirkamat — Zinsen der Wertpapiere	890	—
Fizetések és bérek — Gehalte und Löhne	10203	46	Örlések jövedelme — Mahlprodukten	30892	74
Munkásbiztosítás — Arbeiterversicherung	44	21			
Különböző költség — Diverse Spesen	225	19			
Üzemköltség — Betriebskosten	11460	72			
Tűzkárbiztosítás — Assekuration	528	81			
Értékesőkkenés — Wertverminderung	4350	—			
Nyereség — Reingewinn	2871	58			
	31782	74		31782	74

Dóczy, 1916 december 31.

Az igazgatóság:

Zappel József s. k., vezérigazgató.

Rattinger Domonkos s. k.

Nürnbergi József s. k.

A fő- és mellékkönyvekkel összehasonlítva helyesnek találtuk. — Dóczy, 1917 január 16.

A felügyelőbizottság:

Harter János s. k.

Schummer Ferenc s. k.

Stumper Ferenc s. k.

Ruppert György s. k.

Rittinger József s. k.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Nagybecskerekén.

Kiadó: Pleitz Fer. Pál.